TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2011. gada 26. maijā *

Apvienotās lietas no C-165/09 līdz C-167/09

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Raad van State* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2009. gada 29. aprīlī un kas Tiesā reģistrēti 2009. gada 30. aprīlī, tiesvedībās

Stichting Natuur en Milieu (C-165/09),

Stichting Greenpeace Nederland,

laulātie *B. Meijer*,

E. Zwaag un

F. Pals

pret

College van Gedeputeerde Staten van Groningen

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

un

Stichting Natuur en Milieu (C-166/09),

Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie,

Stichting Greenpeace Nederland un

Vereniging van Verontruste Burgers van Voorne

pret

College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

un

Stichting Natuur en Milieu (C-167/09),

Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie,

Stichting Greenpeace Nederland un

Vereniging van Verontruste Burgers van Voorne

pret

College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

piedaloties

RWE Eemshaven Holding BV, agrāk — ***RWE Power AG*** (C-165/09),

Electrabel Nederland NV (C-166/09),

College van Burgemeester en Wethouders Rotterdam (C-166/09 un C-167/09) un

E.On Benelux NV (C-167/09).

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*] (referents), tiesneši Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*], E. Levits, M. Safjans [*M. Safjan*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 14. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Stichting Natuur en Milieu* vārdā — J. G. Vollenbruks [*J. G. Vollenbroek*], pārstāvis,

— *Stichting Greenpeace Nederland* vārdā — J. G. Vollenbruks, pārstāvis, un B. N. Klostra [*B. N. Kloostra*], *advocaat*,

— *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie* vārdā — J. G. Vollenbruks, pārstāvis,

— *College van Gedeputeerde Staten van Groningen vārdā* — A. Ajals [*A. Ayal*] un V. J. V. Snipe [*W. J. W. Snippe*], pārstāvji,

— *College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vārdā* — B. J. M. Verasa [*B. J. M. Verras*], pārstāve,

— *RWE Eemshaven Holding BV*, agrāk — *RWE Power AG*, vārdā — D. N. Brūrse [*D. N. Broerse*] un J. J. Pēlens [*J. J. Peelen*], *advocaten*, kā arī M. Verners [*M. Werner*], *Rechtsanwalt*,

— *E.On Benelux NV* vārdā — J. M. Ose [*J. M. Osse*], J. C. A. Haudeiks [*J. C. A. Houdijk*], un A. A. Frerikss [*A. A. Freriks*], *advocaten*, kā arī E. Brūrena [*E. Broeren*], *Rechtsanwalt*,

— *Electrabel Nederland NV* vārdā — P. Vitinks [*P. Wytinck*], M. van der Vaude [*M. van der Woude*] un M. M. Kājans [*M. M. Kaajan*], *advocaten*,

— Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. M. Wissels*], B. Kopmane [*B. Koopman*], A. M. de Rē [*A. M. de Ree*] un I. de Vrīss [*Y. De Vries*], pārstāvji,

— Dānijas valdības vārdā — V. Pasternaka Jērgensena [*V. Pasternak Jørgensen*], kā arī R. Holdgords [*R. Holdgaard*] un K. Vangs [*C. Vang*], pārstāvji,

— Francijas valdības vārdā — S. Menē [*S. Menez*], pārstāvis,

— Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], pārstāve, kurai palīdz S. Fjorentīno [*S. Fiorentino*], *avvocato dello Stato*,

— Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā — A. Alkovere Sanpedro [*A. Alcover San Pedro*] un F. Ronkess Agerbēks [*F. Ronkes Agerbeek*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2010. gada 16. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 9. pantu Padomes 1996. gada 24. septembra Direktīvā 96/61/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 26. lpp.) sākotnējā redakcijā, kā arī versijā, kas kodificēta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Direktīvu 2008/1/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 24, 8. lpp.; turpmāk tekstā — "*IPPC* direktīva"), un, ņemot vērā pamata tiesvedību apstākļus, — atbilstošās normas Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 23. oktobra Direktīvā 2001/81/EK par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām (OV L 309, 22. lpp.; turpmāk tekstā — "*NEC* direktīva").

2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībās starp — lietā C-165/09 — fondiem *Stichting Natuur en Milieu* (turpmāk tekstā — "*Natuur en Milieu*") un *Stichting Greenpeace Nederland* (turpmāk tekstā — "*Greenpeace*"), kā arī četrām fiziskām personām un *College van Gedeputeerde Staten van Groningen* [Groningenas provinces valdību] par lēmumu, ar ko *College van Gedeputeerde Staten van Groningen* izsniedza sabiedrībai *RWE Eemshaven Holding BV*, agrāk — *RWE Power AG* (turpmāk tekstā — "*RWE*") atļauju spēkstacijas būvniecībai un ekspluatācijai Groningenas provinces teritorijā, un — lietās C-166/09 un C-167/09 — fondiem *Natuur en Milieu*, *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie* (turpmāk tekstā — "*Milieufederatie*") un *Greenpeace*, kā arī apvienību *Vereniging van Verontruste Burgers van Voorne* [Par kaitīgām sekām norūpējušos

Fornes pilsoņu apvienību; turpmāk tekstā — "*VVBV*"] un *College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland* [Dienvidholandes provinces valdību] par lēmumiem, ar ko šī iestāde attiecīgi sabiedrībām *Electrabel Nederland NV* (turpmāk tekstā — "*Electrabel*") un *E.On Benelux NV* (turpmāk tekstā — "*E.On*") izsniedza atļaujas attiecībā uz divu spēkstaciju būvniecību un ekspluatāciju Dienvidholandes provinces teritorijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

IPPC direktīva

3 Tā kā ar *IPPC* direktīvu ir kodificēta un aizstāta Direktīva 96/61, tad pēdējās minētās direktīvas normas šeit tiks atspoguļotas konsolidētajā versijā, ar ko saturs nav grozīts.

4 *IPPC* direktīvas preambulas 3. un 9. apsvērumā ir precizēts:

"(3) Piektajā rīcības programmā vides jomā [..] noteikta prioritāte piesārņojuma integrētai kontrolei, kurai ir svarīga nozīme virzībā uz noturīgāka līdzsvara panākšanu starp cilvēku darbību un sociāli ekonomisko attīstību, no vienas puses, un dabas resursiem un to atjaunošanās spēju, no otras puses.

(9) Integrētas pieejas mērķis piesārņojuma samazināšanā ir iespējami pilnīgi novērst emisijas gaisā, ūdenī vai augsnē, ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanu, un, ja tāda nav iespējama, samazināt emisijas, lai sasniegtu augstu vides aizsardzības līmeni kopumā."

5 *IPPC* direktīvas 2. panta 7. punktā vides kvalitātes standarts ir definēts kā "to prasību kopums, kuras saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem attiecīgajā laikā jāievēro konkrētajā vidē vai attiecīgā tās daļā".

6 Saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 12. punktu ""labākās pieejamās metodes" ir efektīvākais un pilnīgākais darbību un ekspluatācijas metožu izstrādes posms, kurā tiek parādīta konkrēto metožu faktiskā piemērotība tam, lai principā noteiktu pamatus emisijas robežvērtībām, kas paredzētas, lai novērstu un — gadījumos, kad novēršana ir neiespējama, — vispār samazinātu emisijas un ietekmi uz vidi kopumā".

7 *IPPC* direktīvas 4. pantā ir noteikts:

"Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka jaunas iekārtas netiek ekspluatētas, ja nav saņemta atļauja, kas piešķirta saskaņā ar šo direktīvu [..]."

8 *IPPC* direktīvas 9. pantā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka atļaujā iekļauti visi pasākumi, kas vajadzīgi 3. un 10. pantā noteikto prasību ievērošanai attiecībā uz atļauju izsniegšanu, lai sasniegtu augstu vides aizsardzības līmeni kopumā, aizsargājot gaisu, ūdeni un zemi.

[..]

3. Atļaujā iekļauj piesārņojošo vielu emisijas robežvērtības, jo īpaši tās, kuras uzskaitītas III pielikumā un varētu tikt emitētas no konkrētās iekārtas ievērojamā daudzumā, ņemot vērā to raksturu un piesārņojuma pārneses iespējas no vienas dabas vides daļas (gaisa, ūdens vai zemes) citā. Vajadzības gadījumā atļaujā iekļauj atbilstošas prasības, kuras nodrošina augsnes un gruntsūdeņu aizsardzību un pasākumus iekārtā radušos atkritumu apsaimniekošanai. Attiecīgā gadījumā robežvērtības var papildināt vai aizstāt ar tām ekvivalentiem parametriem vai tehniskiem pasākumiem.

[..]

4. Neskarot 10. pantu, emisijas robežvērtības, ekvivalentus parametrus vai tehniskus pasākumus, kas minēti 3. punktā, nosaka, pamatojoties uz labākajām pieejamām metodēm, nenorādot kādas konkrētas metodes vai īpašu tehnoloģiju, bet ņemot vērā attiecīgās iekārtas tehniskos parametrus, tās atrašanās vietu un vietējos vides apstākļus. Jebkurā gadījumā atļaujas izsniegšanas nosacījumos paredz noteikumus, kas palīdz samazināt piesārņojumu lielā attālumā vai pārrobežu piesārņojumu, kā arī nodrošina augstu vides aizsardzības līmeni kopumā.

[..]

7. Atļaujās šīs direktīvas prasību ievērošanai var iekļaut citus šādus īpašus nosacījumus pēc dalībvalsts vai kompetentās iestādes ieskatiem.

8. Neskarot pienākumu ieviest atļaujas izsniegšanas procedūru saskaņā ar šo direktīvu, dalībvalstis vispārīgos saistošos noteikumos var paredzēt konkrētas prasības attiecībā uz konkrētiem iekārtu veidiem, tos neiekļaujot individuālajos atļaujas izsniegšanas nosacījumos, ar noteikumu, ka tiek nodrošināta integrēta pieeja un ekvivalents un augsts vides aizsardzības līmenis kopumā."

9 Šīs direktīvas 10. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"Gadījumos, kad vides kvalitātes standarts nosaka nepieciešamību izvirzīt stingrākus nosacījumus nekā tie, ko iespējams nodrošināt ar labākajām pieejamām metodēm, atļaujās jo īpaši paredz papildu nosacījumus, neskarot citus pasākumus, kurus varētu veikt vides kvalitātes standartu izpildei."

10 *IPPC* direktīvas 19. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Ja nav tādu Komisijas [Kopienu] emisijas robežvērtību, kas noteiktas saskaņā ar šo direktīvu, tad I pielikumā uzskaitītajām iekārtām par minimālajām emisijas robežvērtībām, ievērojot šo direktīvu, izmanto attiecīgās emisijas robežvērtības, kuras noteiktas II pielikumā uzskaitītajās direktīvās un citos Kopienas tiesību aktos."

11 Minētās *IPPC* direktīvas II pielikumā ir sniegts saraksts ar šādām direktīvām:

"1. Padomes Direktīva 87/217/EEK (1987. gada 19. marts) par vides piesārņojuma ar azbestu novēršanu un samazināšanu;

2. Padomes Direktīva 82/176/EEK (1982. gada 22. marts) par robežvērtībām un kvalitātes mērķiem attiecībā uz dzīvsudraba emisiju sārmu metālu hlorīdu elektrolīzes rūpniecībā;

3. Padomes Direktīva 83/513/EEK (1983. gada 26. septembris) par robežvērtībām un kvalitātes mērķiem attiecībā uz kadmija emisijām;

4. Padomes Direktīva 84/156/EEK (1984. gada 8. marts) par robežvērtībām un kvalitātes mērķiem attiecībā uz dzīvsudraba emisijām nozarēs, kas nav sārmu metālu hlorīdu elektrolīze;

5. Padomes Direktīva 84/491/EEK (1984. gada 9. oktobris) par robežvērtībām un kvalitātes mērķiem attiecībā uz heksahlorcikloheksāna emisijām;

6. Padomes Direktīva 86/280/EEK (1986. gada 12. jūnijs) par emisiju robežvērtībām un kvalitātes mērķiem attiecībā uz dažām bīstamām vielām, kas iekļautas Direktīvas 76/464/EEK pielikuma I sarakstā;

7. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/76/EK (2000. gada 4. decembris) par atkritumu sadedzināšanu;

8. Padomes Direktīva 92/112/EEK (1992. gada 15. decembris) par procedūrām tādu programmu saskaņošanai, kuras paredzētas, lai samazinātu un galīgi likvidētu titāna dioksīda rūpniecības radīto piesārņojumu;

9. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/80/EK (2001. gada 23. oktobris) par ierobežojumiem attiecībā uz dažu piesārņojošo vielu emisiju gaisā no lielām sadedzināšanas iekārtām;

10. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/11/EK (2006. gada 15. februāris) par piesārņojumu, ko rada dažas bīstamas vielas, kuras novada Kopienas ūdens vidē;

11. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/12/EK (2006. gada 5. aprīlis) par atkritumiem;

12. Padomes Direktīva 75/439/EEK (1975. gada 16. jūnijs) par atkritumeļļu apglabāšanu;

13. Padomes Direktīva 91/689/EEK (1991. gada 12. decembris) par bīstamajiem atkritumiem;

14. Padomes Direktīva 1999/31/EK (1999. gada 26. aprīlis) par atkritumu poligoniem."

NEC direktīva

12 *NEC* direktīvas preambulas 11. un 12. apsvērumā ir noteikts:

"(11) Katrai dalībvalstij noteiktā maksimāli pieļaujamā sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu, gaistošo organisko savienojumu un amonjaka emisija ir rentabls veids, kā sasniegt vides aizsardzības pagaidu mērķus. Šāda maksimāli pieļaujamā emisija Kopienai un dalībvalstīm dos iespējas noteikt, kā to ievērot.

(12) Dalībvalstīm būtu jāuzņemas atbildība par pasākumu ieviešanu, lai ievērotu tām noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju. Būs nepieciešams novērtēt sasniegto progresu attiecībā uz maksimāli pieļaujamās emisijas ievērošanu. Tāpēc būtu jāizstrādā un Komisijai jāpaziņo valstu programmas emisijas samazināšanai, un tajās būtu jāiekļauj informācija par pasākumiem, kuri pieņemti vai paredzēti, lai ievērotu pieļaujamo emisiju."

13 *NEC* direktīvas preambulas 19. apsvērumā ir noteikts:

"Šīs direktīvas noteikumi būtu jāpiemēro, neskarot Kopienas tiesību aktus, ar kuriem nosaka šo piesārņojošo vielu emisiju no konkrētiem avotiem, kā arī [Direktīvu 96/61] par emisijas robežvērtībām un par labāko pieejamo tehnisko paņēmienu izmantošanu."

14 *NEC* direktīvas 1. pantā ir noteikts, ka tās mērķis ir ierobežot paskābināšanu un eitrofikāciju izraisošo piesārņojošo vielu, kā arī ozona prekursoru emisiju, lai uzlabotu iedzīvotāju veselības un vides aizsardzību pret apdraudējumiem, ko rada paskābināšana, augsnes eitrofikācijas un piezemes ozona kaitīgā ietekme.

15 *NEC* direktīvas 4. pantā ar nosaukumu "Valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija" ir paredzēts:

"1. Vēlākais līdz 2010. gadam [2010. gada beigām] dalībvalstis ierobežo piesārņojošo vielu — sēra dioksīda (SO_2), slāpekļa oksīdu (NO_x), gaistošo organisko savienojumu (GOS), amonjaka (NH_3) — gada emisiju līdz lielumam, kas nepārsniedz I pielikumā noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju, ņemot vērā visas izmaiņas, kas veiktas ar Kopienas pasākumiem, kuri pieņemti, ievērojot 9. pantā minētos ziņojumus.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka nevienu gadu pēc 2010. gada netiek pārsniegta I pielikumā noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija."

16 Saskaņā ar minētās direktīvas 6. pantu:

"1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2002. gada 1. oktobrim izstrādā 4. pantā minēto piesārņojošo vielu emisijas pakāpeniskas samazināšanas programmas, kas vērstas vismaz uz I pielikumā valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās emisijas ievērošanu ne vēlāk kā līdz 2010. gadam.

2. Valstu programmās ietver informāciju par pieņemto vai plānoto politiku un pasākumiem, kvantitatīvu šīs politikas un pasākumu ietekmes novērtējumu uz piesārņojošo vielu emisiju 2010. gadā. Norāda būtiskākās sagaidāmās izmaiņas valstu emisijas ģeogrāfiskajā sadalījumā.

3. Līdz 2006. gada 1. oktobrim dalībvalstis atjaunina un pārstrādā savas programmas pēc vajadzības.

4. Programmas, kuras izstrādātas saskaņā ar šā panta 1., 2. un 3. punktu, dalībvalstis dara pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, piemēram, vides aizsardzības organizācijām. Informācija, ko saskaņā ar šo punktu sniedz sabiedrībai un organizācijām, ir skaidra, saprotama un viegli pieejama."

17 *NEC* direktīvas 7. panta 1. un 2. punkts ir izteikti šādā redakcijā:

"1. Dalībvalstis sagatavo un katru gadu atjaunina valsts mēroga emisijas pārskatus un emisijas prognozes 2010. gadam attiecībā uz 4. pantā minētajām piesārņojošajām vielām.

2. Dalībvalstis sagatavo savus emisijas pārskatus un emisijas prognozes saskaņā ar III pielikumā noteikto metodoloģiju."

18 Šīs direktīvas 8. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Katru gadu vēlākais līdz 31. decembrim dalībvalstis Komisijai un Eiropas Vides aģentūrai iesniedz valsts mēroga pārskatus par emisiju un emisijas prognozes 2010. gadam, kas sastādītas saskaņā ar 7. pantu. Tās paziņo savus galīgos valsts mēroga pārskatus par aizpagājušo gadu un provizoriskus emisijas pārskatus par iepriekšējo gadu. Emisijas prognozēs iekļauj informāciju, kas vajadzīga, lai gūtu kvantitatīvu priekšstatu par tās sastādīšanā izmantotajiem galvenajiem sociāli ekonomiskajiem apsvērumiem.

2. Vēlākais līdz 2002. gada 31. decembrim dalībvalstis informē Komisiju par programmām, kas izstrādātas saskaņā ar 6. panta 1. un 2. punktu.

Vēlākais līdz 2006. gada 31. decembrim dalībvalstis informē Komisiju par atjauninātajām programmām, kas izstrādātas saskaņā ar 6. panta 3. punktu."

19 *NEC* direktīvas I pielikumā Nīderlandes Karalistei ir paredzēta maksimāli pieļaujamā SO_2 emisija 50 tūkstošu tonnu apjomā un NO_x emisija 260 tūkstošu tonnu apjomā, kas jāsasniedz vēlākais 2010. gadā.

Valsts tiesiskais regulējums

20 Direktīva 96/61, kā arī *IPPC* direktīva valsts tiesību sistēmā tika transponētas, grozot atsevišķas normas *Wet Milieubeheer* (Vides pārvaldības likumā, turpmāk tekstā — "*WMB*"). Saskaņā ar *WMB* 8.1. panta 1. punkta b) apakšpunktu bez atbilstošas atļaujas ir aizliegts pārveidot iekārtas, uz kurām [agrāk] attiecās Direktīva 96/61 un tad — Direktīva *IPPC*, vai izmainīt to darbības veidu.

21 Konkrēti, *WMB* 8.10. pantā ir paredzēts, ka šādas iekārtas būvniecības un ekspluatācijas atļauju var atteikties izsniegt vienīgi vides aizsardzības interesēs. Tā paša panta 2. punkta a) apakšpunktā šajā ziņā ir precizēts, ka atļaujas izsniegšanas pieteikums noteikti ir jānoraida, ja, atļauju izsniedzot, nevar panākt, ka iekārtā tiks izmantoti labākie pieejamie tehnoloģiskie paņēmieni.

22 Atbilstoši *WMB* 8.11. panta 2. punktam atļauju var izsniegt, nosakot ierobežojumus, ja tas vajadzīgs vides aizsardzības interesēs.

23 Attiecībā uz *NEC* direktīvu, lai to īstenotu un transponētu, Nīderlandes iestādes īstenoja vairākas iniciatīvas un pasākumus.

24 Saskaņā ar minētās direktīvas 8. panta 2. punktu *Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer* (dzīvokļu jautājumu, teritorijas plānošanas un vides pārvaldības valsts sekretārs) 2002. gadā sagatavoja un iesniedza Komisijai Ziņojumu par valsts programmu attiecībā uz maksimāli pieļaujamo emisiju saistībā ar paskābināšanu un gaisa piesārņojumu lielā attālumā [2002. gadā] ("Rapportage emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging 2002"). 2003. gadā viņš

sagatavoja Pārskatu par direktīvas izpildi attiecībā uz maksimālo emisiju saistībā ar paskābināšanu un gaisa piesārņojumu lielā attālumā [2003. gadā] ("Uitvoeringsnotitie emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging 2003 Erop of eronder"), kurā izklāstīti plānotie pasākumi un valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija sadalīta pēc nozarēm.

25 2005. gada 6. jūlijā stājās spēkā *Wet van 16 juni 2005 tot wijziging van de Wet inzake de luchtverontreiniging* (*uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds*) (2005. gada 16. jūnija likums, ar ko groza Likumu par gaisa piesārņojumu (EK direktīvas par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju īstenošana); turpmāk tekstā — "Likums par grozījumiem"), kā arī *Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds* (Lēmums par EK direktīvas par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju īstenošanu).

26 Saskaņā ar *NEC* direktīvas 8. panta 2. punktu 2006. gadā valsts vides politikas programma tika pārskatīta un atjaunināta. Šajā nolūkā *Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer* (dzīvokļu jautājumu, teritorijas plānošanas un vides ministrs; turpmāk tekstā — "ministrs") pieņēma *Uitvoeringsnotitie emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging 2006* ("Ziņojumu par maksimāli pieļaujamo emisiju saistībā ar paskābināšanu un gaisa piesārņojumu lielā attālumā 2006. gadā"), kurā ietvertas visas likuma prasības, nodokļu pasākumi un saistošie nolīgumi, kas paredzēti, lai vēlākais 2010. gada 31. decembrī ievērotu Nīderlandes Karalistei noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju.

27 2007. gada 28. jūnijā, atsaukdamies uz dzīvokļu jautājumu, teritorijas plānošanas un vides pārvaldības valsts sekretāra sagatavoto Pārskatu par direktīvas izpildi attiecībā uz maksimālo emisiju saistībā ar paskābināšanu un gaisa piesārņojumu lielā attālumā, ministrs noteica nozares maksimāli pieļaujamo SO_2 emisiju attiecībā uz enerģētikas nozari kopā 13,5 tūkstošu tonnu apjomā gadā, neatkarīgi no jaunu spēkstaciju nodošanas ekspluatācijā. 2008. gada 26. jūnijā tika noslēgts saistošs un izpildāms

vienošanās protokols par SO_2 starp attiecīgajām valsts iestādēm, provinču iestādēm (tostarp Dienvidholandes un Groningenas iestādēm) un visām elektroenerģijas ražošanas sabiedrībām, lai visiem parakstītājiem šīs emisijas robežas ievērošanu enerģētikas nozarē laika posmā līdz 2019. gada 31. decembrim padarītu obligātu.

28 Savukārt saistībā ar valstij noteikto maksimāli pieļaujamo NO_x emisiju Nīderlandes iestādes ieviesa emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, pamatojoties uz mērķi 55 tūkstoši tonnu NO_x emisiju 2010. gadā lielajām rūpniecības iekārtām.

Pamata tiesvedības un prejudiciālie jautājumi

29 Lietā C-165/09 ar 2007. gada 11. decembra lēmumu *College van Gedeputeerde Staten van Groningen* izsniedza *RWE* atļauju ar akmeņogļu putekļiem un biomasu darbināmas spēkstacijas būvniecībai un ekspluatācijai Ēmshavenas [*Eemshaven*] industriālajā teritorijā Ēmsmondā [*Eemsmond*].

30 Kopējai šīs iekārtas radītajai gada emisijai kopš tās ekspluatācijas sākuma, kas paredzēts agrākais 2012. gadā, vajadzētu būt 1454 tonnām SO_2, kas ir aptuveni 2,9 % no valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās šo piesārņojošo vielu emisijas.

31 *Natuur en Milieu*, *Greenpeace*, B. Meijers [*B. Meijer*] un B. Meijere [*B. Meijer*], kā arī E. Zvāgs [*E. Zwaag*] un F. Pals [*F. Pals*] ir cēluši prasību par šo lēmumu *Raad van State*.

32 Lietā C-166/09 2008. gada 11. martā *College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland* izsniedza atļauju attiecībā uz *Electrabel* projektu ar akmeņogļu putekļiem un biomasu darbināmas spēkstacijas būvniecībai un ekspluatācijai pie Misūri šosejas [*Missouriweg*] Roterdamā.

33 Šai spēkstacijai, kuras ekspluatācija tiks sākta tikai 2013. gadā, būtu jārada gada emisiju daudzums, kas atbilst 580 tonnām SO_2 un 730 tonnām NO_x, proti, attiecīgi 1,2 % un 0,3 % apjomā no valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās emisijas, kāda noteikta attiecībā uz SO_2 un NO_x.

34 *Natuur en Milieu*, *Milieufederatie*, *Greenpeace*, kā arī *VVBV* fondi lēmumu par minētās atļaujas izsniegšanu ir apstrīdējuši *Raad van State*.

35 Lietā C-167/09 ar 2007. gada 26. oktobra lēmumu *College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland* izsniedza *E.On* atļauju jaunas, ar kurināmo, konkrēti, akmeņoglēm, darbināmas iekārtas elektroenerģijas ražošanai daļējai rekonstrukcijai, kura atrodas pie Kolorādo šosejas [*Coloradoweg*], Roterdamas industriālajā teritorijā.

36 Kopējai gada emisijai, kas paredzēta kopš šīs iekārtas ekspluatācijas sākuma, agrākais 2012. gadā būtu jāsasniedz 923 tonnas SO_2 un 1 535 tonnas NO_x, kas attiecīgi atbilst 1,8 % un 0,6 % no valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās emisijas attiecībā uz SO_2 un NO_x.

37 *Natuur en Milieu*, *Milieufederatie*, *Greenpeace*, kā arī *VVBV* fondi par minēto lēmumu izsniegt atļauju ir cēluši prasību *Raad van State*.

38 Šajās trijās prasībās prasītāji pamata lietās būtībā ir norādījuši, ka — ņemot vērā, ka maksimāli pieļaujamā emisija, kas ar *NEC* direktīvu noteikta Nīderlandes Karalistei, 2010. gada beigās netiks ievērota, — kompetentajām iestādēm neesot bijis pienākuma piešķirt minētās atļaujas vai vismaz tām esot bijis pienākums to izdošanai izvirzīt stingrākus nosacījumus.

39 Lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu *Raad van State* pievienojas domai, ka minēto atļauju izsniegšanas dienā izvēlētā politika un pasākumi nebija pietiekami, lai Nīderlandes Karaliste 2010. gada beigās varētu sasniegt *NEC* direktīvas 4. pantā izvirzīto mērķi.

40 Kā konkrēti izrietot arī no ministra sagatavotā Ziņojuma par maksimāli pieļaujamo emisiju saistībā ar paskābināšanu un gaisa piesārņojumu lielā attālumā, no *AEA Energy & Environment* 2008. gada martā sagatavotā ziņojuma par atbilstoši *NEC* direktīvai iesniegto valsts plānu vērtējumu, kā arī no *Planbureau voor de Leefomgeving* (dzīves vides projektēšanas biroja) pieņemtās *Milieubalans 2008* (2008. gada vides bilances), ja politika nemainīsies, tad valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 un NO_x emisija saskaņā ar aplēsēm Nīderlandē 2010. gadā varbūt tiks pārsniegta.

41 Tādējādi dažādajās pamata lietās iesniedzējtiesai atsevišķi Savienības tiesību aspekti, kas formulēti vienādi, bija jāaplūko ar šādām iebildēm:

— lietā C-165/09 jautājums ir vienīgi par *NEC* direktīvā noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 emisiju, bet lietas C-166/09 un C-167/09 attiecas arī uz šajā direktīvā minēto maksimāli pieļaujamo NO_x emisiju;

— ņemot vērā laiku, kad radās fakti pamata lietās, pirmais prejudiciālais jautājums, kas uzdots lietās C-165/09 un C-167/09 ir par to, kā interpretēt Direktīvas 96/61 9. pantu, bet lietā C-166/09 šis jautājums attiecas uz to pašu normu, kuras teksts nav mainīts, redakcijā, kas kodificēta ar *IPPC* direktīvu.

42 Šādos apstākļos *Raad van State* nolēma apturēt tiesvedību un katrā no pamata lietām uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai pienākums interpretēt normas saskaņā ar direktīvu nozīmē, ka [*WMB*] transponētos [Direktīvā 96/61] (tagad — *IPPC* direktīva) [(lietas C-165/09 un C-167/09)] [vai] [*IPPC*] direktīvā [(lieta C-166/09)] noteiktos pienākumus var [interpretēt un tie jāinterpretē] tādējādi, ka, lemjot par atļaujas izsniegšanu saskaņā ar vides tiesībām, pilnā apjomā ir jāņem vērā *NEC* direktīvā attiecīgajai valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 emisija [(lieta C-165/09)] [vai] maksimāli pieļaujamā SO_2 un NO_x emisija [(lietas C-166/09 un C-167/09)], it īpaši, ciktāl tas attiecas uz [*IPPC*] direktīvas 9. panta 4. punktā noteiktajiem pienākumiem?

2) a) Vai pienākums atturēties pieņemt normas, kas varētu nopietni apdraudēt ar direktīvu paredzēto rezultātu, dalībvalstij ir jāpilda arī laika posmā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim *NEC* direktīvas 4. panta 1. punkta izpratnē?

b) Vai laika posmā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim, ja pastāv risks, ka pēc šī laika posma beigām valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 [un/vai NO_x] emisija tiks pārsniegta vai tā tiek pārsniegta, kaut arī dalībvalstij ir jāpilda pienākums atturēties pieņemt iepriekšminētos noteikumus, tai līdztekus minētajam pienākumam vai tā vietā tomēr pastāv arī pozitīvi — rīcības — pienākumi?

c) Vai atbildes sniegšanai uz 2.a un 2.b jautājumu ir nozīme tam, ka no atļaujas atbilstoši vides tiesībām izsniegšanas pieteikuma iekārtas būvniecībai, kas veicinās *NEC* direktīvā valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās SO_2 [un/vai NO_x] emisijas pārsniegšanu, izriet, ka iekārtas ekspluatācija tiks sākta agrākais 2011. gadā?

3) a) Vai [otrajā] jautājumā minētie pienākumi var būt iemesls tam, ka dalībvalsts nedrīkst izsniegt pieprasīto atļauju atbilstoši vides tiesībām vai arī tai, ja netiek garantēts, ka iekārta, kurai atļauja tiek pieprasīta, neveicinās [*NEC* direktīvā] valstij noteikt[ās] maksimāli pieļaujam[ās] SO_2 [un/vai NO_x] emisijas pārsniegšanu vai tās risku, [ir jānosaka papildu pienākumi vai ierobežojumi]? Vai atbildes sniegšanai uz šo jautājumu ir nozīme tam, kādā apmērā iekārta veicinās pārsniegšanu vai pārsniegšanas draudus?

b) Vai no *NEC* direktīvas izriet arī, ka arī noteiktās maksimālās pieļaujamās SO_2 [un/vai NO_x] emisijas pārsniegšanas gadījumā valstij ir diskrecionāra vara tādu pasākumu kā atļaujas izsniegšanas pieteikuma noraidījums vai papildu prasību un ierobežojumu noteikšana vietā piemērot citus pasākumus, nodrošinot līdzsvaru ar [emisijas] samazinājumu citā vietā?

4) Tā kā dalībvalstīm ir jāpilda pienākumi otrā un trešā jautājuma izpratnē, vai indivīdi valsts tiesā var atsaukties uz šo pienākumu izpildes nepieciešamību?

5) a) Vai indivīdi var tieši atsaukties uz *NEC* direktīvas 4. pantu?

b) Ja var, vai ir iespējams tieši atsaukties uz to, sākot ar 2002. gada 27. novembri vai tikai sākot ar 2010. gada 31. decembri? Vai atbildes sniegšanai uz šo jautājumu ir nozīme tam, ka no pieteikuma izsniegt atļauju saskaņā ar vides tiesībām izriet, ka iekārtu sāks ekspluatēt agrākais 2011. gadā?

6) Ja atļauja, ko izsniedz saskaņā ar vides tiesībām, un/vai citi pasākumi veicin[a] *NEC* direktīvā valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās SO_2 [un/vai NO_x] emisijas pārsniegšanu vai pārsniegšanas risku, vai tādā gadījumā, ņemot vērā šīs direktīvas 4. pantu, indivīdiem it īpaši:

a) ir vispārējas tiesības prasīt, lai attiecīgā dalībvalsts izstrādā[tu] pasākumu paketi, ar kuru 2010. gadā valsts gada SO_2 [un/vai NO_x] emisija [tiks] ierobežota līdz *NEC* direktīvā valstij noteiktajai maksimāli pieļaujamajai emisijai, vai arī, ja tas neizdodas, izstrādā[tu] pasākumu paketi, ar kuru emisija [pēc minētā gada] cik [vien] iespējams strauji [tiks] samazināta līdz šim līmenim;

b) ir konkrētas tiesības prasīt, lai attiecīgā dalībvalsts [īstenotu] specifiskus pasākumus attiecībā uz konkrētu iekārtu — piemēram, izsniedzot atļaujas atteikumu vai nosakot stingrākas prasības vai ierobežojumus, kas veicin[a] valsts gada SO_2 [un/vai NO_x] emisija[s] ierobežo[šanu] līdz *NEC* direktīvā valstij noteiktajai maksimāli pieļaujamajai emisijai [vēlākais 2010. gadā], — vai arī, ja tas neizdodas, izstrādā[tu] pasākumu paketi, ar kuru emisija [pēc minētā gada] cik iespējams ātri [tiktu] samazināta līdz šim līmenim?

c) Vai atbildes sniegšanai uz 6.a un 6.b jautājumu ir nozīme tam, kādā mērā iekārta veicinās [maksimālās emisijas] pārsniegšanu vai pārsniegšanas risku?"

43 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2009. gada 24. jūnija rīkojumu lietas C-165/09, C-166/09 un C-167/09 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī galīgā sprieduma taisīšanai.

Par pieņemamību

44 *RWE*, *Electrabel* un *E.On* apstrīd iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību.

45 Konkrēti, šīs sabiedrības norāda, ka uzdotajiem jautājumiem, pirmkārt, tādā ziņā, ka tie ir par *NEC* direktīvas normu interpretāciju, neesot nekādas saistības ar priekšmetu pamata lietās, kuras attiecas uz vides atļaujas izsniegšanu saskaņā ar valsts tiesību normām, ar ko nodrošināta *IPPC* direktīvas transpozīcija valsts tiesību sistēmā, un tiem, otrkārt, esot hipotētisks raksturs, jo pieņemtās valsts programmas ļaujot Nīderlandes Karalistei līdz 2010. gada 31. decembrim nepārsniegt attiecībā uz SO_2 un NO_x noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju.

46 *E.On* turklāt norāda, ka *Raad van State* esot varējusi pamata lietas atrisināt, pamatojoties uz jau esošo pastāvīgo judikatūru, kas neatstājot nekādas šaubas par pareizu attiecīgo Savienības tiesību piemērošanu.

47 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktās procedūras ietvaros, kuras pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt pamata prāvas faktus, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības. Tāpat tikai valsts tiesa, kura iztiesā [lietu] un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā ir vajadzīgs prejudiciālais nolēmums, lai šī tiesa taisītu spriedumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tātad gadījumā, ja

uzdotie jautājumi skar Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (skat. 2005. gada 12. aprīļa spriedumu lietā C-145/03 *Keller*, Krājums, I-2529. lpp., 33. punkts; 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-119/05 *Lucchini*, Krājums, I-6199. lpp., 43. punkts, kā arī 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā C-11/07 *Eckelkamp* u.c., Krājums, I-6845. lpp., 27. un 32. punkts).

48 Tiesai nav jāpieņem nolēmums, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamata lietas faktisko situāciju vai priekšmetu, vai arī ja problēma ir hipotētiska (skat. 2001. gada 13. marta spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra*, *Recueil*, I-2099. lpp., 39. punkts, un 2009. gada 10. marta spriedumu lietā C-169/07 *Hartlauer*, Krājums, I-1721. lpp., 25. punkts).

49 Tomēr šajās tiesvedībās tā nav.

50 Lēmumos lūgt prejudiciālu nolēmumu *Raad van State*, pirmkārt, tieši vēlas noskaidrot, vai pienākumi, kas izriet no *IPPC* direktīvas un it īpaši tās 9. panta, liek kompetentajām valsts iestādēm, izsniedzot atļauju saskaņā ar šo direktīvu (turpmāk tekstā — "vides atļauja"), ņemt vērā *NEC* direktīvā valstij noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 un NO_x emisiju. Tādējādi nevarētu apgalvot, ka prasītajai šīs direktīvas normu interpretācijai nav nekādas saistības ar priekšmetu pamata lietā.

51 Otrkārt, tā vēlas noskaidrot to pienākumu apjomu, kas dalībvalstīm izriet no *NEC* direktīvas 4. panta, kā arī citām tās atbilstošajām normām, konkrēti, gadījumos, kad pastāv risks, ka šīs valstis neievēros šajā direktīvā valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 un NO_x emisiju. Tā kā visi lietas dalībnieki nav vienisprātis ar tehniskās informācijas un zinātnisko datu vērtējumu, uz ko šajā ziņā atsaucas *Raad van State*, un tā kā šādu risku nevar izslēgt, nešķiet — vismaz ne acīmredzami —, ka uzdotie

jautājumi būtu hipotētiski attiecībā uz nolēmumiem, kas minētajai valsts tiesai jāpieņem pamata lietās.

52 Turklāt attiecībā uz *E.On* argumentu, ka šajās lietās uzdotie jautājumi attiecas uz to, kā interpretēt Savienības tiesības, kas visai skaidri izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, ir jāatgādina, ka atbilstoši LESD 267. pantam valsts tiesa, ja tā uzskata par vajadzīgu, vienmēr var uzdot no jauna interpretācijas jautājumus Tiesai (skat. 1963. gada 27. marta spriedumu apvienotajās lietās no 28/62 līdz 30/62 *Da Costa* u.c., *Recueil*, 59. lpp., 76. punkts; 1982. gada 6. oktobra spriedumu lietā 283/81 *Cilfit* u.c., *Recueil*, 3415. lpp., 15. punkts, kā arī 2010. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-45/09 *Rosenbladt*, Krājums, I-9391. lpp., 31. punkts).

53 Tādējādi lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāuzskata par pieņemamiem.

Par lietas būtību

Ievada apsvērumi

54 Tiesai iesniegtajos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa, ņemot vērā laiku, kad radās fakti pamata lietās, ir minējusi gan Direktīvu 96/61, gan *IPPC* direktīvu.

55 Tomēr, tā kā Direktīvas 96/61 un *IPPC* direktīvas 9. panta normas, uz ko attiecas pirmais prejudiciālais jautājums, ir formulētas identiski un tāpēc ir interpretējamas

vienādi (skat. 2002. gada 17. septembra spriedumu lietā C-513/99 *Concordia Bus Finland*, *Recueil*, I-7213. lpp., 91. punkts, kā arī 2005. gada 24. novembra spriedumu lietā C-331/04 *ATI EAC* un *Viaggi di Maio* u.c., Krājums, I-10109. lpp., 20. punkts), Tiesa var sniegt lietderīgu atbildi uz minētajiem jautājumiem, atsaukdamās vienīgi uz šo normu konsolidēto versiju.

Par pirmo jautājumu

56 Ar pirmo jautājumu *Raad van State* būtībā vaicā, vai *IPPC* direktīvas 9. panta 1., 3. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, izsniedzot vides atļauju rūpniecības iekārtas būvniecībai un ekspluatācijai, kompetentajām valsts iestādēm ir pienākums šīs atļaujas izsniegšanas nosacījumos ietvert *NEC* direktīvā valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 un NO_x emisiju.

57 Šajā ziņā uzreiz jākonstatē — kā uzsvērušas arī visas dalībvalstis, kas iestājušās šajā tiesvedībā —, ka nevienā no minētajiem *IPPC* direktīvas 9. panta punktiem nav tieši vai netieši norādīts uz šo maksimāli pieļaujamo emisiju.

58 Minētā panta 1. punktā, nosakot dalībvalstīm pienākumu pārliecināties, ka vides atļaujā ir ietverti visi vajadzīgie pasākumi, lai izpildītu *IPPC* direktīvas 3. pantā minētos nosacījumus, nav norādīts uz minēto maksimāli pieļaujamo emisiju. Šajā pantā ir tikai izvirzīts noteikums, pirmkārt, iekārtas ekspluatēt tā, ka tiek veikti vajadzīgie preventīvie pasākumi piesārņojuma novēršanai, lai nerastos būtisks piesārņojums, jo īpaši — izmantojot labākās pieejamās metodes, un, otrkārt, neradīt atkritumus vai ierobežot to rašanos, lai samazinātu to ietekmi uz vidi; enerģiju izmantot efektīvi un

veikt pasākumus, kas vajadzīgi negadījumu novēršanai un to seku ierobežošanai, kā arī piesārņojuma riska novēršanai un iekārtas ekspluatācijas vietas sakārtošanai apmierinošā stāvoklī pēc darbības pilnīgas izbeigšanas.

59 Nekādas norādes neizriet arī no *IPPC* direktīvas 9. panta 1. punkta kopsakarā ar šī panta 4. punktu tiktāl, ciktāl tajā kompetentajām valsts iestādēm ir noteikts pienākums attiecīgā gadījumā ievērot arī šīs direktīvas 10. pantā minētos atļaujas izsniegšanas nosacījumus.

60 Pēdējā minētajā pantā it īpaši ir noteikts, ka minētajā atļaujā tiek paredzēti papildu nosacījumi, ja "vides kvalitātes standarti" nosaka nepieciešamību izvirzīt stingrākus nosacījumus nekā tie, ko iespējams nodrošināt ar labākajām pieejamām metodēm.

61 Tomēr no *IPPC* direktīvas 2. panta 7. punkta formulējuma izriet, ka šie standarti ir "prasības, kuras [..] attiecīgajā laikā jāievēro konkrētajā vidē vai attiecīgā tās daļā", un tādējādi tie ir saistīti ar aizsardzības objektu kvalitatīvajām īpašībām.

62 Kā norāda arī ģenerāladvokāte secinājumu 63. punktā, *NEC* direktīvā paredzētajai valstī maksimāli pieļaujamai emisijai nav šādu īpašību, jo tajā ir norādīts uz piesārņojošo vielu kopējo daudzumu, kuras var tikt izmestas gaisā, nevis uz konkrētām kvalitatīvām prasībām attiecībā uz piesārņojošo vielu koncentrāciju, kas attiecīgajā laikā jāievēro šajā īpašajā vidē.

63 Tāpat uz attiecīgo maksimāli pieļaujamo emisiju nav norādīts *IPPC* direktīvas 9. panta 3. punktā. Protams, saskaņā ar šo normu jebkurā vides atļaujā jābūt iekļautām emisijas robežvērtībām attiecībā uz piesārņojošām vielām, kas varētu tikt emitētas no attiecīgajām iekārtām; to vidū it īpaši ir SO_2 un NO_x.

64 Tomēr *IPPC* direktīvas 19. panta 2. punktā šajā ziņā ir paredzēts, ka tad, ja nav Kopienu emisijas robežvērtību, šīm iekārtām par minimālajām emisijas robežvērtībām izmanto attiecīgās emisijas robežvērtības, "kuras noteiktas II pielikumā uzskaitītajās direktīvās un citos Kopienas tiesību aktos".

65 Jākonstatē, ka *NEC* direktīva, pirmkārt, nav minētajā II pielikumā uzskaitīto direktīvu vidū. Otrkārt, tiktāl, ciktāl tajā ir paredzēta valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija attiecībā uz piesārņojošām vielām, kuras tiek izmestas gaisā no daudziem dažādiem avotiem un darbībām, kas nav precizēti, šo direktīvu arī nevar uzskatīt par "citu Kopienas tiesību aktu", kurā noteiktas emisijas robežvērtības, jo saskaņā ar *IPPC* direktīvas 2. pantu tās ir "masa, kas izteikta ar dažiem īpašiem parametriem, koncentrācija un/vai emisijas līmenis, ko nedrīkst pārsniegt vienā vai vairākos laikposmos [..] [, kas] parasti attiecas uz punktu, kurā notiek emisija no iekārtām".

66 Visbeidzot, *IPPC* direktīvas 9. panta 4. punktā nav sniegta nekāda netieša norāde uz *NEC* direktīvā minēto maksimāli pieļaujamo emisiju. Pirmkārt, šīs normas pirmajā teikumā vienīgi ir paredzēts, ka emisijas robežvērtības ir jānosaka, pamatojoties uz labākajām pieejamām metodēm, nenorādot kādas konkrētas metodes vai īpašu tehnoloģiju, bet ņemot vērā attiecīgās iekārtas tehniskos parametrus, tās atrašanās vietu un vietējos vides apstākļus.

67 Otrkārt, šīs normas otrajā teikumā noteikto pienākumu — nodrošināt, ka atļaujas izsniegšanas nosacījumos tiek paredzēti noteikumi, kas palīdz samazināt piesārņojumu lielā attālumā vai pārrobežu piesārņojumu, kā arī nodrošina augstu vides aizsardzības līmeni kopumā, — var interpretēt tikai saistībā ar sistēmu, kas ieviesta ar pašu *IPPC* direktīvu, un it īpaši saistībā ar šī punkta pirmajā teikumā paredzēto normu, atbilstoši kurai emisijas robežvērtībām obligāti ir jāpamatojas uz labākajām pieejamām metodēm.

68 Turklāt jāpiebilst, ka ar *IPPC* direktīvu, kas pieņemta, pamatojoties uz EKL 175. panta 1. punktu, lai īstenotu EKL 174. pantā minētos Savienības vides politikas mērķus un principus, nav paredzēta pilnīga saskaņošana. Šajos apstākļos dalībvalstīm saglabājas iespēja šīs direktīvas 9. panta 7. un 8. punkta nozīmē paredzēt citus īpašus — iespējams, stingrākus — atļaujas izsniegšanas nosacījumus, kā arī vispārīgos saistošos noteikumos paredzēt konkrētas prasības attiecībā uz atsevišķiem iekārtu veidiem, ar noteikumu, ka tiek nodrošināta integrēta pieeja un ekvivalents un augsts vides aizsardzības līmenis kopumā.

69 Pēc šī precizējuma jākonstatē, ka nevienā *NEC* direktīvas normā arī nav noteikti pienākumi kompetentajām valsts iestādēm, piešķirot vides atļauju, atļaujas izsniegšanas nosacījumos ietvert valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 un NO_x emisiju.

70 Gluži pretēji, Savienības likumdevējs *NEC* direktīvas preambulas 19. apsvērumā ir tieši paredzējis, ka tā būtu jāpiemēro, "neskarot [*IPPC* direktīvas normas] par emisijas robežvērtībām un par labāko pieejamo tehnisko paņēmienu izmantošanu", tādējādi liekot saprast, ka dalībvalstīm *NEC* direktīvā paredzētie pienākumi nevar tieši ietekmēt pienākumus, kas konkrēti izriet no *IPPC* direktīvas 9. panta.

71 Visbeidzot, šo interpretāciju apstiprina tas, ka abām attiecīgajām direktīvām ir atšķirīgs mērķis un vispārējā sistēma.

72 *IPPC* direktīvas mērķis, kā tas definēts tās 1. pantā, ir panākt integrētu piesārņojuma novēršanu un kontroli, īstenojot pasākumus, kas paredzēti, lai novērstu un — ja tas nav iespējams — samazinātu emisijas gaisā, ūdenī un zemē, ko rada tajā minētās darbības, lai sasniegtu augstu vides aizsardzības līmeni kopumā. Šī integrētā pieeja materializējas, adekvāti saskaņojot atļauju izsniegšanas procedūras un nosacījumus tādām rūpniecības iekārtām, attiecībā uz kurām pastāv vērā ņemama iespēja radīt piesārņojumu (šajā ziņā attiecībā uz Direktīvu 96/61 skat. 2009. gada 22. janvāra spriedumu lietā C-473/07 *Association nationale pour la protection des eaux et rivières* un *OABA*, Krājums, I-319. lpp., 25. un 26. punkts).

73 Ar šādu mērķi, kā Komisija ir izklāstījusi 2007. gada 21. decembrī sniegtajā paziņojumā Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu Komitejai — Par politikas pilnveidošanu rūpniecisko emisiju jomā [COM(2007) 843, galīgā redakcija], *IPPC* direktīvā ir noteikti atļauju izsniegšanas un lielo rūpniecības iekārtu ekspluatācijas uzraudzības principi, kas pamatoti ar integrētu pieeju un labāko pieejamo metožu piemērošanu, kas, ņemot vērā izmaksas un priekšrocības, ir efektīvākās metodes augsta vides aizsardzības līmeņa sasniegšanai.

74 Savukārt *NEC* direktīvas mērķis, kā izriet no tās 1. un 2. panta, ir ierobežot paskābināšanu un eitrofikāciju izraisošo piesārņojošo vielu, kā arī ozona prekursoru emisiju no jebkādiem avotiem, lai uzlabotu iedzīvotāju veselības un vides aizsardzību ar mērķi ilgtermiņā nepārsniegt kritiskos līmeņus un slodzes.

75 Turklāt, kā skaidri izriet no *NEC* direktīvas 4. panta, kā arī preambulas 11. un 12. apsvēruma, tās pamatā ir tīri programmatiska pieeja, atbilstoši kurai dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz īstenojamās vai plānojamās politikas un pasākumu izvēli saistībā ar valstu programmām attiecībā uz piesārņojošo avotu kopumu, lai pakāpeniski strukturāli samazinātu, konkrēti, SO_2 un NO_x, emisijas līdz daudzumiem, kas vēlākais 2010. gada beigās nepārsniedz šīs direktīvas I pielikumā norādīto maksimāli pieļaujamo emisiju. No tā izriet, ka tajā izvirzīto mērķu sasniegšana nevar tieši pārklāties ar vides atļaujas izsniegšanas procedūrām.

76 Tāpēc, ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka *IPPC* direktīvas 9. panta 1., 3. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, izsniedzot vides atļauju tādu rūpniecības iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai, par kādām ir pamata lietas, dalībvalstīm nav pienākuma šīs atļaujas izsniegšanas nosacījumos ietvert *NEC* direktīvā valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 un NO_x emisiju, bet tām jāizpilda no minētās *NEC* direktīvas izrietošais pienākums saistībā ar valsts programmām īstenot vai plānot atbilstošu un viendabīgu politiku un pasākumus, kas kopumā var konkrēti samazināt šo piesārņojošo vielu emisiju līdz daudzumiem, kuri vēlākais 2010. gada beigās nepārsniedz šīs direktīvas I pielikumā norādīto maksimāli pieļaujamo emisiju.

Par otro un trešo jautājumu

77 Ar otro un trešo jautājumu, kas jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, pirmkārt, kādi pienākumi dalībvalstīm ir paredzēti *NEC* direktīvā laika posmā no 2002. gada 27. novembra — tās transponēšanas termiņa beigām — līdz 2010. gada 31. decembrim, — termiņam, pēc kura minētajām dalībvalstīm ir jāievēro tajā noteiktā

maksimāli pieļaujamā emisija. Otrkārt, tā vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā šos pienākumus, kompetentajām valsts iestādēm varētu būt pienākums atteikt vai ierobežot vides atļaujas izsniegšanu vai arī īstenot īpašus kompensācijas pasākumus gadījumā, ja tiek pārsniegta *NEC* direktīvā valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 un NO_x emisija vai ja ir šādas pārsniegšanas risks.

Par atturēšanos noteikt pasākumus, kas varētu būtiski apdraudēt kādā direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu

78 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru direktīvas transponēšanai paredzētajā termiņā tās adresātēm dalībvalstīm ir jāatturas pieņemt noteikumus, kas varētu būtiski apdraudēt šajā direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu (1997. gada 18. decembra spriedums lietā C-129/96 *Inter-Environnement Wallonie*, *Recueil*, I-7411. lpp., 45. punkts; 2003. gada 8. maija spriedums lietā C-14/02 *ATRAL*, *Recueil*, I-4431. lpp., 58. punkts, kā arī 2009. gada 23. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-261/07 un C-299/07 *VTB-VAB* un *Galatea*, Krājums, I-2949. lpp., 38. punkts). Šāds atturēšanās pienākums ir noteikts visām valsts iestādēm (skat. 2006. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-212/04 *Adeneler* u.c., Krājums, I-6057. lpp., 122. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra); tas jāsaprot tādējādi, ka tas attiecas uz jebkādu vispārēju un īpašu pasākumu noteikšanu, kuru rezultātā var rasties šāds apdraudējums.

79 Šis atturēšanās pienākums dalībvalstīm atbilstoši LES 4. panta 3. punktam kopsakarā ar LESD 288. panta 3. punktu ir noteikts arī pārejas periodā, kura laikā dalībvalstīm ir atļauts turpināt piemērot savas valstu sistēmas, pat ja tās neatbilst attiecīgās direktīvas prasībām (skat. 2005. gada 10. novembra spriedumu lietā C-316/04 *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie*, Krājums, I-9759. lpp., 42. punkts, un 2006. gada 14. septembra spriedumu lietā C-138/05 *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie*, Krājums, I-8339. lpp., 42. punkts).

80 Tādējādi no tā izriet, ka šāda pienākuma izpilde attiecas arī uz *NEC* direktīvas 4. pantā paredzēto pārejas periodu, kura laikā dalībvalstīm ir atļauts vēl neievērot šīs direktīvas I pielikumā norādītos valsts emisijas gada daudzumus. Valsts tiesai ir jāpārbauda šī pienākuma izpilde attiecībā uz tiesību normām un pasākumiem, kuru likumīgums tai jāanalizē (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Inter-Environnement Wallonie*, 46. punkts).

81 Šajā ziņā tomēr ir jānorāda, ka minētā pārbaude noteikti jāveic, pamatojoties uz visaptverošu vērtējumu, ņemot vērā visu attiecīgās valsts teritorijā īstenoto politiku un pasākumus.

82 Ņemot vērā ar *NEC* direktīvu izveidoto sistēmu, un it īpaši tajā paredzēto programmatisko pieeju, kas atgādināta šī sprieduma 75. punktā, šajā direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanai dalībvalstis var radīt būtiskus šķēršļus, vienīgi pieņemot un ieviešot politikas un pasākumu kopumu, ar ko, it īpaši ņemot vērā to konkrēto ietekmi, kā arī darbības laiku, tiek pieļauta vai radīta kritiska situācija attiecībā uz kopējo emisiju daudzumu, kuras tiek izmestas gaisā no visiem piesārņojošajiem avotiem, [un] tas noteikti var apdraudēt minētās direktīvas I pielikumā norādītās maksimāli pieļaujamās [emisijas] ievērošanu 2010. gada beigās (pēc analoģijas skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Inter-Environnement Wallonie*, 47. un 49. punkts).

83 No tā izriet, ka viens īpašs pasākums attiecībā uz vienu SO_2 un NO_x avotu, ko veido lēmums izsniegt vides atļauju rūpniecības iekārtas būvniecībai un ekspluatācijai, šķiet, pats nevar būtiski apdraudēt *NEC* direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu, proti, ierobežot šo piesārņojošo avotu emisiju gaisā līdz kopējiem gada daudzumiem, kas vēlākais 2010. gadā nepārsniedz minēto valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju. Šis secinājums vēl jo vairāk ir spēkā tad, ja apstākļos, kādi ir pamata lietās, attiecīgās iekārtas ekspluatāciju drīkst sākt tikai agrākais 2012. gadā.

Par pozitīvajiem pienākumiem, kas dalībvalstīm jāpilda pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim

84 Attiecībā uz to, vai un attiecīgi kādi pozitīvie pienākumi dalībvalstīm ir jāpilda pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalsts pienākums veikt visus vajadzīgos pasākumus direktīvā paredzēto mērķu īstenošanai ir saistošs saskaņā ar LESD 288. panta 3. punktu un pašu direktīvu (1986. gada 26. februāra spriedums lietā 152/84 *Marshall*, *Recueil*, 723. lpp., 48. punkts; 1996. gada 24. oktobra spriedums lietā C-72/95 *Kraaijeveld* u.c., *Recueil*, I-5403. lpp., 55. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *Inter-Environnement Wallonie*, 40. punkts).

85 No šī pienākuma izriet, ka transponēšanas [termiņa] laikā dalībvalstīm jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu direktīvā noteiktā rezultāta sasniegšanu līdz minētā termiņa beigām (iepriekš minētais spriedums lietā *Inter-Environnement Wallonie*, 44. punkts). Tas pats attiecas uz pārejas periodu, kāds paredzēts *NEC* direktīvas 4. pantā.

86 Šajā ziņā jānorāda, ka pašā *NEC* direktīvā ir noteikti atsevišķi pozitīvie pienākumi dalībvalstīm šajā periodā, it īpaši attiecībā uz atbalsta stratēģiju noteikšanu pasaules mērogā, lai pakāpeniski, vēlākais līdz 2010. gada beigām, samazinātu attiecīgo piesārņojošo vielu gada emisiju līdz daudzumiem, kas nepārsniedz šīs direktīvas I pielikumā noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju.

87 Precīzāk, saskaņā ar *NEC* direktīvas 6. pantu un 8. panta 2. punktu dalībvalstīm vēlākais līdz 2002. gada 1. oktobrim ir jāizstrādā [un] pēc tam vēlākais līdz 2006. gada 1. oktobrim jāatjaunina un pēc vajadzības jāpārstrādā attiecīgās emisijas pakāpeniskas samazināšanas programmas, kuras tām ir pienākums darīt pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, sniedzot skaidru, saprotamu un viegli pieejamu

informāciju, kā arī noteiktajā termiņā paziņot Komisijai. *NEC* direktīvas 7. panta 1. un 2. punktā, kā arī 8. panta 1. punktā dalībvalstīm arī ir noteikts pienākums sagatavot un katru gadu atjaunināt valsts mēroga pārskatus par minēto emisiju un emisijas prognozes 2010. gadam. Galīgie pārskati par aizpagājušo gadu un provizoriskie pārskati par iepriekšējo gadu, kā arī valsts emisijas prognozes 2010. gadam ir jāpaziņo Komisijai un Eiropas Vides aģentūrai katru gadu vēlākais līdz 31. decembrim (šajā ziņā skat. 2008. gada 18. decembra spriedumu lietā C-273/08 Komisija/Luksemburga, 2. un 11. punkts).

88 Tomēr attiecībā uz šo valsts programmu konkrēto saturu ir jākonstatē — kā atgādināts šī sprieduma 75. punktā —, ka plašā rīcības brīvība, kas dalībvalstīm piešķirta ar *NEC* direktīvu, liedz tām saskarties ar ierobežojumiem šo programmu izveidē un tādējādi dalībvalstīm ir jāīsteno vai jāatturas īstenot īpašus pasākumus vai iniciatīvas tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar stratēģiskiem vērtējumiem, kuros kopumā būtu ņemti vērā faktiskie apstākļi un dažādas esošās publiskās un privātās intereses.

89 Iespējamo prasību noteikšana šajā ziņā būtu pretrunā Savienības likumdevēja gribai konkrēti ļaut dalībvalstīm nodrošināt zināmu līdzsvaru starp dažādām iesaistītajām interesēm. Turklāt tas minētajām valstīm radītu pārmērīgus ierobežojumus un tāpēc būtu pretrunā LES 5. pantā noteiktajam samērīguma principam, kas skaidri atgādināts *NEC* direktīvas preambulas 13. apsvērumā, — kas prasa, lai līdzekļi, kurus pielieto, īstenojot Savienības tiesību normu, būtu atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai tos sasniegtu (skat. 2005. gada 6. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-453/03, C-11/04, C-12/04 un C-194/04 *ABNA* u.c., Krājums, I-10423. lpp., 68. punkts un tajā minētā judikatūra; kā arī 2010. gada 8. jūnija spriedumu lietā C-58/08 *Vodafone* u.c., Krājums, I-4999. lpp., 51. punkts).

90 Šajos apstākļos no tā izriet, ka pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim ar LESD 288. panta 3. punktu un pašu *NEC* direktīvu dalībvalstīm nav noteikts pienākums nedz atteikt vai ierobežot tādu vides atļauju izsniegšanu, par kādām ir pamata lietas, nedz arī īstenot īpašus kompensācijas pasākumus attiecībā uz katru izsniegto šāda veida atļauju, un tā tas ir pat gadījumā, ja tiek pārsniegta *NEC* direktīvā valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 un NO_x emisija vai ja ir šādas pārsniegšanas risks.

91 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim, kas paredzēts *NEC* direktīvas 4. pantā,

— ar LES 4. panta 3. punktu un LESD 288. panta 3. punktu, kā arī *NEC* direktīvu dalībvalstīm ir noteikts pienākums atturēties īstenot pasākumus, kas varētu būtiski apdraudēt šajā direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu;

— pats fakts, ka dalībvalstis īsteno īpašu pasākumu attiecībā uz vienu SO_2 un NO_x avotu, šķiet, nevar būtiski apdraudēt *NEC* direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai tā tas ir attiecībā uz katru lēmumu izsniegt vides atļauju rūpniecības iekārtas būvniecībai un ekspluatācijai, par kādiem ir pamata lietas;

— ar LESD 288. panta 3. punktu un *NEC* direktīvas 6. pantu, 7. panta 1. un 2. punktu, kā arī 8. panta 1. un 2. punktu dalībvalstīm ir noteikts pienākums, pirmkārt, izstrādāt, atjaunināt un pēc vajadzības pārstrādāt valsts SO_2 un NO_x emisijas pakāpeniskas samazināšanas programmas, kuras tām ir pienākums darīt pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, sniedzot skaidru, saprotamu un viegli

pieejamu informāciju, kā arī noteiktajā termiņā paziņot Komisijai, un, otrkārt, sagatavot un katru gadu atjaunināt valsts mēroga pārskatus par minēto emisiju un emisijas prognozes 2010. gadam, kuri tām noteiktajā termiņā ir jāpaziņo Komisijai un Eiropas Vides aģentūrai;

— ar LESD 288. panta 3. punktu un pašu *NEC* direktīvu dalībvalstīm nav noteikts pienākums nedz atteikt vai ierobežot vides atļaujas izsniegšanu rūpniecības iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai, par kādām ir pamata lietas, nedz arī veikt īpašus kompensācijas pasākumus attiecībā uz katru izsniegto šāda veida atļauju, un tā tas ir pat gadījumā, ja tiek pārsniegta valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 un NO_x emisija vai ja ir šādas pārsniegšanas risks.

Par ceturto līdz sesto jautājumu

92 Ar ceturto līdz sesto jautājumu, kas jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai un — attiecīgā gadījumā — kādā mērā indivīdi valsts tiesās var tieši atsaukties uz *NEC* direktīvas 4. un 6. pantā paredzētajiem pienākumiem.

93 Šajā ziņā uzreiz jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru visos gadījumos, kad direktīvas noteikumi pēc to satura ir bez nosacījumiem un pietiekami precīzi, privātpersonām ir tiesības uz tiem atsaukties valsts tiesās pret valsti, ja tā nav transponējusi direktīvu noteiktajā termiņā valsts tiesībās vai arī ja tā ir veikusi nepareizu transpozīciju (it īpaši skat. 1991. gada 19. novembra spriedumu apvienotajās lietās C-6/90 un C-9/90 *Frankovich* u.c., *Recueil*, I-5357. lpp., 11. punkts; 2002. gada

11. jūlija spriedumu lietā C-62/00 *Marks & Spencer*, *Recueil*, I-6325. lpp., 25. punkts, kā arī 2004. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no C-397/01 līdz C-403/01 *Pfeiffer* u.c., Krājums, I-8835. lpp., 103. punkts).

94 Tādējādi, kā vairākkārt atkārtojusi Tiesa, noteikt, ka skartās personas nevar atsaukties uz attiecīgajā direktīvā paredzēto pienākumu, nebūtu saderīgi ar saistošo raksturu, kas ar LESD 288. panta 3. punktu piešķirts direktīvām. Šis apsvērums it īpaši ir attiecināms uz direktīvām, kuru mērķis ir pārvaldīt, kā arī samazināt gaisa piesārņojumu un ar kurām tādējādi ir iecerēts aizsargāt sabiedrības veselību (skat. 2008. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-237/07 *Janecek*, Krājums, I-6221. lpp., 37. punkts).

95 Taču šajā ziņā jāatgādina, ka Savienības tiesību norma ir bez nosacījumiem tad, ja tā nosaka pienākumu, kas nav nedz saistīts ar kādu nosacījumu, nedz arī tā izpildes vai seku ziņā pakārtots kādam Savienības iestāžu vai dalībvalstu aktam (it īpaši skat. 1968. gada 3. aprīļa spriedumu lietā 28/67 *Molkerei-Zentrale Westfalen/Lippe*, *Recueil*, 211. lpp., kā arī 1994. gada 23. februāra spriedumu lietā C-236/92 *Comitato di coordinamento per la difesa della cava* u.c., *Recueil*, I-483. lpp., 9. punkts).

96 Attiecībā uz *NEC* direktīvas 4. pantu ir jākonstatē, ka tas neatbilst iepriekš izklāstītajām īpašībām.

97 Aplūkojot to kontekstā, šim pantam ir tīri programmatisks raksturs tādā ziņā, ka tajā vienīgi ir noteikts sasniedzamais mērķis, atstājot dalībvalstīm plašu rīcības brīvību attiecībā uz šī mērķa sasniegšanai izmantojamiem līdzekļiem.

98 No tā izriet, ka — tā kā tajā nav paredzēts neviens pienākums, kas būtu bez nosacījumiem un pietiekami precīzs, saskaņā ar kuru jānosaka politika vai īpaši un precīzi pasākumi, kas ļautu sasniegt noteikto rezultātu, — indivīdi nevar valsts tiesā tieši atsaukties uz minēto *NEC* direktīvas 4. pantu, lai līdz 2010. gada 31. decembrim panāktu, ka kompetentās iestādes atsaka vai ierobežo tādu lēmumu izsniegt vides atļauju pieņemšanu, par kādiem ir pamata lietas, vai arī ka tās saistībā ar šādas atļaujas izsniegšanu veic īpašus kompensācijas pasākumus.

99 Savukārt *NEC* direktīvas 6. pants ir bez nosacījumiem un pietiekami precīzs, jo tajā dalībvalstīm ir nepārprotami noteikts pienākums, pirmkārt, atbilstoši tā 1.–3. punktam izstrādāt valstīm noteiktās, konkrēti, SO_2 un NO_x, emisijas valsts pakāpeniskas samazināšanas programmas, lai ievērotu minētās direktīvas I pielikumā norādīto maksimāli pieļaujamo emisiju vēlākais 2010. gada beigās, un, otrkārt, saskaņā ar tā 4. punktu darīt šīs programmas pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, piemēram, vides aizsardzības organizācijām, sniedzot skaidru, saprotamu un viegli pieejamu informāciju.

100 No tā izriet, ka tieši skartajām fiziskajām un juridiskajām personām ir jāspēj panākt — attiecīgā gadījumā vēršoties valsts tiesās —, ka kompetentās iestādes ievēro un piemēro šādas Savienības tiesību normas.

101 Attiecībā uz izstrādājamo programmu saturu, lai gan, kā izriet no šī sprieduma 88. punkta, dalībvalstīm tiešām ir plaša rīcības brīvība, izvēloties īstenot īpašas iniciatīvas, — tām arī tiešām nav pienākuma īstenot tādu politiku un pasākumus, lai līdz 2010. gada beigām nenotiktu nekāda emisijas pārsniegšana.

102 Tomēr no *NEC* direktīvas 6. panta, kā arī vispārējās sistēmas — mērķa pakāpeniski samazināt skaidri norādīto piesārņojošo vielu emisiju — izriet, ka dalībvalstīm pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim ir jāīsteno vai jāplāno atbilstoša un viendabīga politika un pasākumi, kas kopumā var samazināt šo piesārņojošo vielu emisiju tādējādi, lai tiktu ievērota minētās direktīvas I pielikumā paredzētā valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija.

103 No šī aspekta raugoties, ir jāatgādina, ka — kaut arī dalībvalstīm ir diskrecionārā vara, — *NEC* direktīvas 6. pantā tai ir paredzēti ierobežojumi, uz kuriem var atsaukties valstu tiesās saistībā ar atbilstošās valsts programmās īstenotā vai plānotā politikas un pasākumu kopuma piemērotību minētajam mērķim vēlākais līdz 2010. gada beigām ierobežot minēto piesārņojošo vielu emisiju līdz daudzumiem, kas nepārsniedz šīs direktīvas I pielikumā katrai dalībvalstij noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Janecek*, 46. punkts).

104 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz ceturto līdz sesto jautājumu ir jāatbild šādi:

— *NEC* direktīvas 4. pants nav bez nosacījumiem un pietiekami precīzs, lai indivīdi varētu valsts tiesās uz to atsaukties līdz 2010. gada 31. decembrim;

— ar *NEC* direktīvas 6. pantu tieši skartajiem indivīdiem ir piešķirtas tiesības, uz kurām var atsaukties valsts tiesās, lai varētu panākt, ka pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim dalībvalstis saistībā ar valsts programmām īsteno vai plāno atbilstošu un viendabīgu politiku un pasākumus, kas kopumā var samazināt minēto piesārņojošo vielu emisiju tādējādi, lai tiktu ievērota minētās direktīvas I pielikumā paredzētā valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā

emisija vēlākais 2010. gada beigās, un dara ar šo mērķi izstrādātās programmas pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, sniedzot skaidru, saprotamu un viegli pieejamu informāciju.

Par tiesāšanās izdevumiem

105 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) 9. panta 1., 3. un 4. punkts Padomes 1996. gada 24. septembra Direktīvā 96/61/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli, sākotnējā redakcijā, kā arī versijā, kas kodificēta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Direktīvu 2008/1/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli, ir jāinterpretē tādējādi, ka, izsniedzot vides atļauju tādu rūpniecības iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai, par kādām ir pamata lietas, dalībvalstīm nav pienākuma šīs atļaujas izsniegšanas nosacījumos ietvert Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 23. oktobra Direktīvā 2001/81/EK par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo SO_2 un NO_x emisiju, bet tām jāizpilda no minētās Direktīvas 2001/81 izrietošais pienākums saistībā ar valsts programmām īstenot vai plānot atbilstošu un viendabīgu politiku un pasākumus, kas kopumā var konkrēti samazināt šo piesārņojošo

vielu emisiju līdz daudzumiem, kuri vēlākais 2010. gada beigās nepārsniedz šīs direktīvas I pielikumā norādīto maksimāli pieļaujamo emisiju;

2) pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim, kas paredzēts Direktīvas 2001/81 4. pantā,

— ar LES 4. panta 3. punktu un LESD 288. panta 3. punktu, kā arī Direktīvu 2001/81 dalībvalstīm ir noteikts pienākums atturēties īstenot pasākumus, kas varētu būtiski apdraudēt šajā direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu;

— pats fakts, ka dalībvalstis īsteno īpašu pasākumu attiecībā uz vienu SO_2 un NO_x avotu, šķiet, nevar būtiski apdraudēt Direktīvā 2001/81 paredzētā rezultāta sasniegšanu. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai tā tas ir attiecībā uz katru lēmumu izsniegt vides atļauju rūpniecības iekārtas būvniecībai un ekspluatācijai, par kādiem ir pamata lietas;

— ar LESD 288. panta 3. punktu un Direktīvas 2001/81 6. pantu, 7. panta 1. un 2. punktu, kā arī 8. panta 1. un 2. punktu dalībvalstīm ir noteikts pienākums, pirmkārt, izstrādāt, atjaunināt un pēc vajadzības pārstrādāt valsts SO_2 un NO_x emisijas pakāpeniskas samazināšanas programmas, kuras tām ir pienākums darīt pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, sniedzot skaidru, saprotamu un viegli pieejamu informāciju, kā arī noteiktajā termiņā paziņot Eiropas Komisijai, un, otrkārt, sagatavot un katru gadu atjaunināt valsts mēroga pārskatus par minēto

emisiju un emisijas prognozes 2010. gadam, kuri tām noteiktajā termiņā ir jāpaziņo Eiropas Komisijai un Eiropas Vides aģentūrai;

— **ar LESD 288. panta 3. punktu un pašu Direktīvu 2001/81 dalībvalstīm nav noteikts pienākums nedz atteikt vai ierobežot vides atļaujas izsniegšanu rūpniecības iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai, par kādām ir pamata lietas, nedz arī īstenot īpašus kompensācijas pasākumus attiecībā uz katru izsniegto šāda veida atļauju, un tā tas ir pat gadījumā, ja tiek pārsniegta valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā SO_2 un NO_x emisija vai ja ir šādas pārsniegšanas risks;**

3) **Direktīvas 2001/81 4. pants nav bez nosacījumiem un pietiekami precīzs, lai indivīdi varētu valsts tiesās uz to atsaukties līdz 2010. gada 31. decembrim.**

Ar Direktīvas 2001/81 6. pantu tieši skartajiem indivīdiem ir piešķirtas tiesības, uz kurām var atsaukties valsts tiesās, lai varētu panākt, ka pārejas periodā no 2002. gada 27. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim dalībvalstis saistībā ar valsts programmām īsteno vai plāno atbilstošu un viendabīgu politiku un pasākumus, kas kopumā var samazināt minēto piesārņojošo vielu emisiju tādējādi, lai tiktu ievērota minētās direktīvas I pielikumā paredzētā valstīm noteiktā maksimāli pieļaujamā emisija vēlākais 2010. gada beigās, un dara ar šo mērķi izstrādātās programmas pieejamas sabiedrībai un attiecīgajām organizācijām, sniedzot skaidru, saprotamu un viegli pieejamu informāciju.

[Paraksti]